

VELKOMMEN TIL EVENTYRBRUA STEINERBARNEHAGE

Del 1 – Årsplan

Del 2 – Kalender

Del 3 – Informasjon

ÅRSPLAN

OM ÅRSPLANEN OG VÅRT MÅL FOR BARNEHAGEN

Alle barnehager i Norge er til enhver tid underlagt *Lov om barnehager* og *Rammeplan for barnehager*. Steinerbarnehageforbundet har utarbeidet en *Lokal rammeplan for steinerbarnehagene i Norge* som beskriver steinerbarnehagenes pedagogiske grunnsyn og arbeidsmetoder. På bakgrunn av disse dokumenter og med utgangspunkt i egen praksis utarbeider vi vår årsplan for det pedagogiske arbeidet med utgangspunkt i vårt overordnede mål: å ivareta barnas fysiske og psykiske helse. *Barnehagepersonalet har ansvar for å stimulere barnas utvikling, og gi hvert barn omsorg, aksept og trygghet. Den voksne er alltid ansvarlig for relasjonen, for å skape en trygg tilknytning og for hvordan barnet opplever samspillet. Dette krever stor bevissthet og refleksjon over egen praksis og pedagogisk grunnsyn, og en offensiv holdning til egen utvikling. Barnehagen skal være et trygt sted der barna blir møtt i alle sine uttrykk.*

Lov om barnehager

Nasjonal rammeplan

Lokal rammeplan for
steinerbarnehagene

Vår årsplan

Lov om barnehager finnes på lovdata.no, Nasjonal rammeplan finnes på udir.no og lokal rammeplan finnes på steinerbarnehagene.no

OM BARNEHAGEN

Eventyrbrua Steinerbarnehage ligger på Ankertorget ved den gamle steinbrua («Eventyrbrua» i dagligtale) som krysser Akerselva som et bindeledd mellom Torggata og Markveien. Barnehagens lokaler ble benyttet av en kommunal barnehage frem til 2001, da Eventyrbrua Steinerbarnehage ble etablert og åpnet 29. september. Lokalene er pusset opp på dugnad av foreldre og ansatte, og holdes kontinuerlig ved like takket være dette samarbeidet. Her er fem avdelinger i to hus, et skjermet uteområde med trær, busker og et oversiktlig og stimulerende miljø for utelek og motorisk utfoldelse. Vi har en egen kjøkkenhage og flere plantekasser hvor vi dyrker blomster og urter.

Til sammen er det plass til 63 barn: Småbarnsavdelingene Tommeliten, Veslefrikk og Lillekort har plass til 9 barn hver, i alderen 1-3 år. De store barna holder til på Tyrihans og Askeladden og begge avdelingene har plass til 18 barn i alderen 3-6 år. Barnehagen eies og drives av en ideell stiftelse, Stiftelsen Eventyrbrua Steinerbarnehage, som har som formål å drive steinerbarnehage i Oslo indre øst, med utgangspunkt i Rudolf Steiners pedagogiske og sosiale impuls.

VÅRT VERDIGRUNNLAG

Steinerpedagogikken har sitt utgangspunkt i Rudolf Steiners pedagogiske impuls og antroposofiens verdigrunnlag og menneskesyn, vi har fokus på tre grunnprinsipper i vårt arbeide:

- **Forbilde og etterligning som utgangspunkt for voksenrollen**
- **Sansepleie som grunnlag for barnets helhetlige utvikling**
- **Rytmer som grunnlag for trygghet, forutsigbarhet og improvisasjon.**

Ved å se disse i samspill med dagens forskning skapes grunnlaget for pedagogikken som utøves i Eventyrbrua.

Det viktigste i vårt arbeid er å bygge gode relasjoner med hvert barn gjennom å vise tålmodighet, sensitivitet, stabilitet og trygghet i samspill med barnet. Det er alltid den voksnes ansvar å ivareta barnets selvfølelse i samspillet. Relasjonsarbeidet mellom voksne og barn, og barna imellom, er sentralt for å utvikle og sikre barna et godt psykososialt miljø.

For at barnet skal få føle trygghet og tilhørighet til sine omgivelser i barnehagen, trenger det forutsigbarhet i en kjærlig atmosfære. Dette ivaretar vi ved å ha en gjentagende dagsrytme med god tid til å møte hvert enkelt barn. Hver dag er lik den andre; små detaljer kan endres utfra barnegruppens behov, men formen er konstant og aldri tvilende. Når barnet stoler på sine omgivelser begynner det å utforske og erobre verden. Erfaring gjennom egne sanser hjelper barnet å bli kjent med seg selv og sin kropp i forhold til verden og menneskene rundt seg. Derfor har vi en tydelig bevissthet om alt som omgir barnet – leketøy, farger, rommet, musikken, bevegelsene, de levende ordene, og ikke minst menneskene og hvordan vi møter hverandre.

Vi lar barnet oppleve verden i sitt eget tempo, gjennom undring og med sin egen vilje og individualitet.

Friheten gir vi barnet ved helt enkelt å la barnet få lov til å være barn og det hele begynner med trygghet: Ved å møte barnet med tillit og respekt. Gjennom trygghet føler man tilhørighet. Gjennom tilhørighet modnes mot. Gjennom mot oppleves mestring. Gjennom mestring vokser selvstendighet, og gjennom selvstendighet oppstår frihet.

BARNES MEDVIRKNING

Å medvirke i egen hverdag, betyr ikke nødvendigvis å få velge hele tiden eller bestemme selv. Å ta barns rett til medvirkning på alvor, handler for oss om å ta barnet på alvor, ved å være åpne og oppmerksomme på deres ulike uttrykksformer, kroppslig og verbalt og ved å tilpasse hverdagen og ulike aktiviteter ut fra barnas behov, ønsker og interesser. Gjennom samtale og lyttende dialog legger vi til rette for at barnet opplever seg sett og hørt, og som en betydningsfull person i fellesskapet. Denne dialogen krever en individuell tilnærming og forståelse fra vår side, da barn i ulik alder ytrer seg på ulike måter; en ettåring og en femåring vil gi oss tilbakemeldinger på forskjellige måter. Ved å observere og lytte til barna vil vi tilrettelegge for mestring gjennom deltagelse og selvstendighet.

BARNES DANNING OG VILJESUTVIKLING

Danning forener barnets individuelle og sosiale utvikling. I steinerpedagogisk sammenheng arbeider vi med vilje, følelse og tanke i et balansert forhold og alle disse områdene er viktige deler av dannelsingsprosessen. Det lille barnets første viljesuttrykk er sterkt forbundet med fysiske behov og velvære, dette omtaler Rudolf Steiner som livssans. Senere handler vilje om å forstå egne og andres grenser, det vil være mer rom for tålmodighet, utholdenhet og andres behov.

Vi legger stor vekt på å utvikle en sunn og nestekjærlig vilje hos barna, fra en urkraft til en mer moden handling. Barnets vilje næres og utvikles gjennom etterligning av omsorgspersoners bevegelser, adferd og holdninger.

Hos oss øves viljen fremfor alt gjennom at barna får god tid til å fordype seg i lek, men også de kunstneriske aktivitetene og den faste rytmen med gode vaner bidrar til å styrke viljesutviklingen. Gjennom daglige gjøremål viser vi at alle prosesser tar sin tid. Vi tillater oss ikke å slurve, de voksnes holdning og innstilling er avgjørende. Barna får ta del i matlaging og vedlikehold, og de får en nærhet til livets prosesser. Gjennom dette øves viljens utholdenhet. Barna kommer ofte uoppfordret med og arbeidet blir preget av fellesskap, vellyst og pågangsmot. Opplevelse av mestring stimulerer barnas skapende vilje og arbeidsglede.

GRUPPEDANNELSE OG INKLUDERING

Barna skal oppleve et godt og inkluderende fellesskap – en gruppefølelse – først og fremst på hver enkelt avdeling, men også i barnehagen som helhet. Gruppefølelsen dannes ved å rette oppmerksomheten mot hvert enkelt individ i gruppen, hvor alle er like viktige og verdifulle deltakere i fellesskapet. Ingen er helt lik en annen og hos oss skal alle få plass. Vi legger til rette for felles opplevelser der målet er at alle opplever seg selv som en del av et «vi». Barnehagen er barnets første arena for fellesskap og samhandling utenfor hjemmet. Barnet skal i løpet av oppveksten lære seg alt som senere kreves av det som voksen samfunnsborger. Denne læringen får barna først og fremst gjennom lek og samhandling, og ved å måtte vente på og dele med hverandre.

BEGYNNENDE MOBBEADFERD

Barnehagen skal ivareta det enkelte barns rett til et fysisk og psykososialt miljø som fremmer helse, trivsel og læring. Vår forståelse og definisjon av mobbing er hvis et barn opplever gjentatte negative handlinger og holdninger fra voksne og/ eller barn, som hindrer opplevelsen av å høre til i fellesskapet. Vårt mål er å skape et inkluderende og trygt miljø. Dette fordrer aktive, nærværende og tydelige voksne, som er sitt ansvar bevisst og sørger for at ingen barn blir utsatt for begynnelige mobbeadferd, utestenging eller maktmisbruk. Vi har vi en egen tiltaksplan mot mobbing, som ved behov iverksettes i nært samarbeid med foresatte.

LEKEN

Leken er den aller viktigste aktiviteten i barnehagen. Den er barnets egen arena for livslyst, fantasi, vennskap og relasjoner. I leken kan barna bearbeide både kroppslige og følelsesmessige inntrykk fra barnehagen og ellers i livet. Vi gir derfor mye tid og rom for barnas frie initiativ og lek. Lek blir ofte beskrevet som lystbetont, frivillig og spontan, uavhengig av ytre belønning. Lek er en del av livet og en livsnødvendig del av barndommen. Leken har stor verdi i seg selv, blant annet med tanke på den begeistring og engasjement som skapes hos barnet. I leken finnes et unikt potensial for lyst, humor og glede. Dette potensialet er selve drivkraften for utvikling, danning og læring. Lek fremmer barnets språklige, fysiske, intellektuelle, sosiale og emosjonelle utvikling.

Vi har et ansvar for å være nære og vurdere leke-situasjonen, noen ganger vil det være behov for at den voksne går inn i leken på barnets premisser, som medspiller for å bistå barnet i å mestre ulike leke-situasjoner. For eksempel kan barnet trenge hjelp til å tolke signaler fra andre barn, forstå hva som skjer, og få oversikt i leken. Den voksne kan også bistå barnet med å kommunisere tanker, meninger, ønsker og intensjoner slik at det blir en aktiv deltaker i leken. Erfaringene kan bidra til at barnet styrker lekekompetansen sin.

Vi er opptatt av å bruke mest mulig naturlige materialer i leketøy. Lekene skal gi rom for fantasi og styrke barnets egen sansning og forestillingsevne.

RYTMEN I DAGEN, UKEN OG ÅRET

Vi ønsker å skape en gjentakende dagsrytme som bærer oss gjennom dagene, ukene og året på en forutsigbar måte. Vi tenker det er viktig at barnet får hvile i det kjente, fremfor å bruke energi på å orientere seg i hverdagen. Hver avdeling skaper sin gjentakende dagsrytme med utgangspunkt i barnegruppen, med elementer som lek, måltid, ringlek og hvile blant annet.

Vi markerer alle overganger i løpet av dagen med tydelige signaler og ritualer, for eksempel så kan signalet på at vi nærmer oss ryddetid være at et vindu settes på gløtt, et barn ringer i en bjelle, og at vi begynner å synge en fast ryddesang. Vi opplever at faste tider og rekkefølge i dagen, uken og året, samt kjente overgangsritualer, skaper ro, mening og forutsigbarhet for barna.

Vi tenker at dagen bør være bygd opp som et velfungerende åndedrett, som består av inn- og utånding. De faste, voksenstyrte aktivitetene betrakter vi som innpust, mens barnets frie lek og selvvalgte aktiviteter betraktes som utpust. Det bør være en god veksling mellom styrte og frie aktiviteter gjennom dagen for at barnet skal oppleve harmoni og vellyst. Prinsippet om innpust og utpust tar vi også med oss i styrte aktiviteter, som for eksempel i ringen, hvor vi veksler mellom små og store bevegelser, rask og langsom rytme, lav og høy lyd, og ved måltidet hvor vi kan ha det helt stille en stund, før vi åpner for frodige samtaler og fortellinger. I barnas lek kan vi se at de selv kan veksle mellom rolig og mer aktiv lek.

Ukene bærer også en gjentakende struktur ved at vi har en fast ukemeny som barna får sanser helt konkret ved at det dufter grønnsaksuppe på torsdager for eksempel. Når barna begynner på storebarnsavdelingen vil de oppleve at dagene får en annen karakter med blant annet turdag, maledag og eventyr.

I løpet av barnehageåret feirer vi årstidsfester med rot i gamle tradisjoner og årstidene, de kommer som perler på en snor og leder oss gjennom året. Vi tar imot årstidene og bærer de med oss i ringen, eventyret og på årstidsbordet. Hver fest har sine tradisjoner, og vi er opptatt av å bygge opp forventninger knyttet til forberedelser, kunstneriske aktiviteter, måltider og forskjellige gjøremål. Mest mulig gjøres sammen med barna, men noe forbereder de voksne alene slik at barna får mulighet til undring og overraskelse. Selve festdagen feires med sang og musikk, kunstneriske aktiviteter, små ritualer og et godt måltid. I etterkant nyter vi etterklngen av feiringen, før vi på ny starter forberedelse til neste fest. Vi vil fortelle mer om bakgrunn og forberedelser for de ulike festene gjennom året.

TILVENNING OG OVERGANGER

OPPSTART I BARNEHAGEN

Vi arbeider for at overgangen fra hjem til barnehage skal oppleves trygg for nye familier. Vi legger opp til en myk start i samråd med familien. Familiene inviteres til å besøke barnehagen før oppstart og vi tilbyr hjemmebesøk for å skape trygghet og godt samarbeid. Sammen med hver enkelt familie avtales og evalueres tilvenningen underveis med hensyn til hvordan vi best kan tilrettelegge for barnets behov.

OVERGANG TIL STOREBARNSAVDELING

Vanligvis får barnet plass på storebarnsavdeling, fra august det året barnet fyller 3 år. For at denne overgangen skal oppleves trygg starter vi tilvenningen til ny avdeling på våren, med korte besøk som etter hvert blir lengre. Vi øver oss også på å gå på tur ut av barnehagen. I oppstartstiden vil jevnlig dialog mellom barnehage og hjem være viktig for å tilpasse den nye hverdagen for barnet på beste måte.

DET SISTE ÅRET I BARNEHAGEN – OVERGANG TIL SKOLE

Leken og den forutsigbare dagsrytmen står fortsatt i fokus det siste året i barnehagen, men med små nyanser, aktiviteter og oppgaver opplever de eldste barna mestring gjennom å få spennende utfordringer. Det kan være å besøke småbarnsavdelingene med sang og overraskelser på årstidsfestene, det kan være å besøke en bondegård før høsttakkefesten, gå i Luciatog, hjelpe til med matlaging, dekking av bord, smøre brød for de som er mindre. Alt etter barnets behov for utfordringer i takt med egen alder og modningsnivå.

I barnehagen har vi utarbeidet et samtale-opplegg for de eldste barna der vi snakker om kropp, grenser, og gode og vonde hemmeligheter. Samlingene foregår ukentlig 4-6 ganger og foreldrene får korte referater etter hver samling slik at barnehage og hjem kan samarbeide og tilpasse etter barnas behov.

Det er store følelser og forventninger knyttet til det å slutte i barnehagen. Fra å ha en hverdag med barn i ulike aldre og mange voksne, skal man snart forholde seg til jevngamle i et nytt miljø. Man er stor og sårbar på samme tid. Derfor tenker vi det er viktig å skape arenaer der de opplever tilhørighet og tillit til egne ferdigheter. Vi oppretter et samarbeid med alle skolene barna skal begynne på i løpet av høsten og på vårens foreldresamtale vil overgang til skolen være tema der vi sammen blir enige om hvordan skole, barnehage og hjem på best måte kan samarbeide for å støtte barnet.

DIGITAL PRAKSIS

Vi tar utgangspunkt i barnas behov og kunnskap om at barn først og fremst lærer gjennom lek og samspill med andre, motoriske utfordringer og gjennomskuelige prosesser som oppleves med hele kroppen og alle sanser. Det er i all hovedsak personalet som bruker digitale verktøy i vår barnehage. I den grad vi benytter bilder i dokumentasjon fra barnehagen bestreber vi oss på å involvere barna gjennom medvirkning i utvelgelse av bilder. Barn med spesielle behov kan ha god nytte av digitale hjelpemidler i kommunikasjon/språk- og begrepslæring. Ut over nevnte eksempel opplever vi at bruk av digitale verktøy kommer i konflikt med vårt pedagogiske grunnsyn. Det finnes ingen klar forskning som tilsier at bruk av digitale verktøy i barnehagen styrker barns utvikling.

FAGOMRÅDENE

I steinerbarnehagene ser vi på fagområdene som helhetlige kompetanseområdet. Områdene grenser inn til og overlapper hverandre og skal utgjøre en sammenhengende helhet for barna. Vi er mer opptatt av læring gjennom handling og undring der prosessen blir viktigere enn produktet. Alle våre mål og pedagogiske metoder tilpasses barnets alder og modning

KOMMUNIKASJON, SPRÅK OG TEKST

I barnehagen møter barna ulike språk, språkformer og dialekter, gjennom rim, regler, sanger, eventyr og andre fortellinger. God språkstimulering vil bidra til at barna får utforske og utvikle sin språkforståelse, språkkompetanse og et mangfold av kommunikasjonsformer. Varierte erfaringer er avgjørende for å forstå ulike begreper og situasjoner. Både nonverbal og verbal kommunikasjon er viktig for å utvikle et godt muntlig språk. Språkstimulerende arbeid vil styrke barnas evne til å motta og tolke budskap, uttrykke egne meninger, tanker og behov.

Hvordan:

- Vi er bevisste språklige forbilder, og uttaler ord og lyder tydelig.
- Vi er bevisste på kroppsspråket i samspill med hverandre.
- Vi lytter og bruker åpne spørsmål og skaper god tid til samtaler med barna.
- Vi forteller historier, både muntlig med bordspill, samt leser for barna.

- Vi arbeider med språk gjennom bevegelser i ring.

KROPP, BEVEGELSE, MAT OG HELSE

Barna skal oppleve gode vaner som fremmer bevegelse, matglede, mentalt og sosialt velvære og fysisk og psykisk helse. Barna skal bli kjent med hele kroppen sin og oppleve glede over alt kroppen kan, samt veiledes og bli kjent med egne og andres grenser.

Hvordan:

- Vi er tilstedeværende og støttende i barnas utforsking av motoriske ferdigheter.
- Vi legger til rette for gode utfordringer ute og inne gjennom lek.
- Vi skaper måltider der det er fokus på trivsel, sosialt samhold, smakfull og næringsrik mat der barna har kunnet delta i prosessen.
- Vi nærmer oss barna med respekt og bevissthet om at de eier sin egen kropp.
- Vi oppmuntrer de til å kjenne etter hva de har lyst på og vi veileder i å sette egne grenser og respektere andres grenser.
- Vi legger til rette for søvn og hvile.

KUNST, KULTUR OG KREATIVITET

Barna skal få estetiske erfaringer med kunst og kultur. De skal støttes i å være aktive, og skape egne kunstneriske og kulturelle uttrykk. Vi legger til rette for at barna kan uttrykke seg gjennom forskjellige aktiviteter.

Hvordan:

- RINGLEK er et daglig samlingspunkt der vi synger sanger, sier vers med bevegelser. Valget av sanger henger sammen med årstidene og gjentas i en periode.
- EVENTYRFORTELLING der vi skaper et rom for at barna får lytte og skape sine egne bilder av det som blir fortalt. Folkeeventyrene gjør at barna får leve seg inn i en annen og fantastisk verden, og bidrar til at barna utvikler sin egen fantasi.
- TEGNING der barna får leke seg frem på arket.
- MALING med akvarellfarger på vått ark gir barna frihet til å uttrykke seg fritt og oppleve fargenes kvaliteter.
- Gjennom tiden i barnehagen blir barna kjent med ulike materialer som ull, bivoks, papir, trearbeid og annet håndarbeid.

NATUR, MILJØ OG TEKNOLOGI

Natur er rundt oss, uansett hvor vi er. Å sørge for å gi barn gode opplevelser, enten det er på barnehagens uteplass, eller i marka, bidrar til at de blir glad i naturen. Det barn blir glad i som liten, vil de ønske å ta vare på, både nå og senere i livet.

Hvordan:

- Vi viser kjærlighet og respekt for stort og smått i naturen rundt oss.
- Vi legger til rette for at barn kan være med på å ta vare på uteområdet, med egnede verktøy.
- Vi viser at vi bryr oss om kloden ved resirkulering og gjenbruk.
- Vi legger til rette for at barn kan oppleve glede i å være ute i alle årstider.
- Vi møter omgivelsene med undring og nysgjerrighet sammen med barna.

ANTALL, ROM OG FORM

Fagområdet støtter barnet med å forstå sammenhenger i naturen, samfunnet og universet. Det bidrar til forståelse, logikk og nysgjerrighet, og stimulerer barnets motivasjon til å finne løsninger. Vi er opptatt av at læring skjer i de daglige situasjonene. Barnet får kjennskap til matematiske begreper og undrer seg sammen med de voksne. Matematikk finnes i alt.

Hvordan:

- Vi undrer oss sammen gjennom matlaging sammen med barna: Stor eller liten? - hvor mye? – oppdeling, osv.
- Vi er bevisste i garderoben, ved påkledning: Et par sko, høyt opp i hylla og under benken, hvor mange knapper, høyre hånd og venstre hånd, dressen kan trekkes over skoen, osv.
- Vi er bevisste ute: Hvor mange steiner, stor pinne/liten pinne, hvor mye jord trenger vi til å så frø? Opp og ned, rask/treg, osv.
- Vi skaper system, struktur og organisering ved at alle ting har sin plass og at vi har faste plasser ved matbord/i garderoben.

ETIKK, RELIGION OG FILOSOFI

Respekt for menneskeverd og natur, åndsfrihet, nestekjærlighet, tilgivelse, likeverd og solidaritet er verdier som kommer til uttrykk i mange religioner og livssyn, og som er forankret i menneskerettighetene. Barnehagen skal skape interesse for samfunnets mangfold og forståelse for andre menneskers livsverden og levesett. Mennesker, dyr, natur og hele jorden som økosystem kan ses som parter som står i en gjensidig avhengighet til hverandre. Gjennom vårt arbeid vil vi øve takknemlighet og omsorg for de rundt oss og for naturen vi omgir oss med.

Vi vil skape et inkluderende og bærekraftig samfunn med plass til mangfold, og bidra til å gi barna tillit til egen tenkning og dømmekraft, slik at de kan bli aktive deltakere i et demokratisk samfunn.

Hvordan:

- Vi er gode forbilder for barna ved at vi viser respekt og interesse for andre.
- Vi øver på å lytte til hverandre, og har rom for forskjellige meninger og ulikhet.
- Vi veileder barna i deres utvikling og forståelse av grunnleggende normer.

- Vi samtaler med barna og undrer oss sammen med de over eksistensielle, etiske og filosofiske spørsmål.
- Vi møter barnas spørsmål, undring og tro med alvor, åpenhet og respekt.
- Vi fremmer likeverd og likestilling, og bidrar til at barna blir kjent med et mangfold knyttet til kjønn, kjønnsidentitet, kjønnsuttrykk, etnisitet, funksjonsevne, seksuell orientering, familieformer, kultur, språk, religion og livssyn.

NÆRMILJØ OG SAMFUNN

Barna oppmuntres til å medvirke i egen hverdag og utvikle tillit til deltagelse i samfunnet. Barnehagen kan ses på som det norske samfunn i en liten versjon, der alle skal få like muligheter til deltagelse og vi hjelper hverandre når det trengs. Vi har alle ulike styrker og utfordringer, og dette møter vi med varme og forståelse.

Hvordan:

- Vi skaper et fellesskap der vi lytter til hverandre, viser forståelse for uenigheter og der barnehagemedarbeiderne er sensitive ovenfor barnas måter å uttrykke seg på.
- Vår beliggenhet gjør at barna blir oppmerksomme på alt som skjer i nærområdet, ulike mennesker, forskjellig trafikk utenfor barnehageporten mm og vi følger barna i deres opplevelser.
- Vi lyser opp nærmiljøet med vårt lanternetog og sprer sang og glede på vår lille 17-maifeiring.
- Vi rydder i nærmiljøet før 17-mai, og hver vår hjelper vi bymiljøetaten å plante urter og blomster ved Akerselva, som vi får høste til høsttakkefesten vår. Ved å ikke kun gjøre det vakkert innenfor barnehagens gjerde viser vi barna at vi har et ansvar for at nærmiljøet skal være hyggelig for alle.

PLANLEGGING, DOKUMENTASJON OG EVALUERING

Barnehagens pedagogiske arbeid skal planlegges, dokumenteres og vurderes. Dokumentasjon gjøres på mange måter, både ovenfor eksterne instanser og internt i barnehagen:

Kontroll av driften. Teknisk dokumentasjon til bydel Grünerløkka som har tilsynsfunksjon blant annet mht. plasserte barn, miljørettet helsevern og økonomi. Stiftelsens styre er også avhengig av dokumentasjon for å kunne kontrollere at driften er i tråd med våre vedtekter.

Innblikk i pedagogisk arbeid og hverdagsliv i barnehagen. Gjennom ulike kanaler som månedsbrev, foreldresamtaler, foreldremøter og daglig kontakt åpner vi for dialog med foreldrene, hvor hensikten er gjensidig utveksling, innspill og påvirkning av barnas dagligliv.

Refleksjon over egen praksis. Dette er en del av arbeidet med å være en lærende organisasjon, for eksempel reflekterer personalet over barneobservasjoner og praksisfortellinger.

I Eventyrbrua finner planlegging, dokumentasjon og vurdering sted både på avdelingsnivå og i et samlet kollegium. Gjennom dokumentasjon bevisstgjør vi barnehagens innhold og arbeidsmåter både for oss selv, for foreldre og for tilsynsorganer. Dette gir grunnlag for refleksjon over og vurdering av den pedagogiske virksomheten. Videre gir det grunnlag for å følge med på barnas og personalets trivsel i hverdagen og for å oppdage og følge opp barn med særlige behov for hjelp og støtte.

PERSONALETS KOMPETANSE

På hver avdeling er grunnbemanningen på 3 ansatte. 60 % av medarbeiderne er barnehagelærere fra Rudolf Steinerhøyskolen. Daglig leder, barnehagens øverste leder, er utdannet barnehagelærer.

Både fast ansatte og vikarer må levere politiattest før man kan arbeide i barnehagen, og alle blir i kraft av sin stilling pålagt taushetsplikt. Personalet har kollegiemøter på kveldstid. På kollegiemøter planlegges og evalueres årstidsfester, personalet reflekterer og utvikler sin fagkompetanse og det gis opplæring i viktige rutiner innen helse, miljø og sikkerhet. Kollegiet er også involvert i barnehagens drift og deltar i ulike beslutninger ved behov.

Avdelingsleder fra hver avdeling og daglig leder møtes ukentlig til ledermøte der veiledning, faglige og praktiske beslutninger og barnehagens faglige utvikling står på agendaen. I tillegg deltar kollegiet på stevner, seminarer og relevante kurs.

Kollegiets arbeid på kveldstid godtgjøres i form av avspasering, som tas ut i høst- og vinterferien, romjulen, i påskeuken og dagen etter Kristi himmelfart.

SAMARBEID HJEM - BARNEHAGE

Et nært samarbeid mellom barnehage og hjem er viktig for barnets optimale trivsel og utvikling, vi møter barnet på hver vår arena og i ulike kontekst og kan derfor ha ulike kunnskaper om barnet. Begge parter kan ha nytte av å utveksle denne kunnskapen. Et samlet blikk og felles refleksjon kan bidra til en mer helhetlig og nyansert opplevelse som grunnlag for godt samspill med barnet. Samarbeidet mellom barnehage og hjem bør bygge på gjensidig tillit. Vi som den profesjonelle part vil alltid ha et større ansvar for at våre familier blir møtt med åpenhet og respekt. Gjennom året ber vi om tilbakemeldinger på ulike temaer og tar disse med i videre planlegging.

Vi forventer at foreldrene har tatt et bevisst valg og ønsker et steinerpedagogisk alternativ for sine barn, og at man dermed vil delta i fellesskapet. Dette skjer blant annet gjennom dugnader, komitéarbeid, og ved å støtte barna i forberedelser til hverdager og fester.

Foreldreråd, Foreldrenes Arbeidsutvalg og Samarbeidsutvalget

Eventyrbrua Steinerbarnehage har et Foreldreråd som består av foreldre/foresatte til alle barna. Dette rådet kommer sammen ved behov og ledes av FAU (foreldrenes arbeidsutvalg). FAU består av en forelder/foresatt med vararepresentant fra hver avdeling. Tre representanter fra FAU møter to ganger per halvår i SU (Samarbeidsutvalget), som består av like mange foreldre som ansatte. Her drøftes aktuelle samarbeidsspørsmål og planer for virksomheten. Vi har i tillegg foreldredrevne komiteer som planlegger og administrer dugnader og fester hvor alle foreldrene deltar.

Foreldresamtaler og foreldremøter

Foreldre/foresatte får tilbud om en oppstartsamtale i tilvenningstiden, og foreldresamtaler hvert halvår. Ved behov kan både hjem og barnehage be om samtaler ut over dette.

Vi avholder tre foreldremøter/foredragskvelder hvert barnehageår. Vanligvis et fellesmøte tidlig i høstsemesteret, deretter et avdelingsvis møte og et fellesmøte i april/mai. Vi forventer deltakelse på disse møtene.

SAMARBEID MED OFFENTLIGE TJENESTER

Barnehagen samarbeider med offentlige tjenester; Familiehuset i bydel Grünerløkka vedrørende spesialpedagogisk hjelp, familieveiledning, fysioterapi, ergoterapi og helsestasjon, PPT (Pedagogisk-Psykologisk Tjeneste) vedrørende utredning av spesielle behov, og barneverntjenesten. Dette er samarbeidspartnere som kan gi oss råd og veiledning, og sammen jobber vi for barnets beste. Vi vil aldri kontakte eksterne samarbeidspartnere uten foreldrenes samtykke, med unntak av saker der man har grunn til å tro at barn er utsatt for alvorlig omsorgssvikt. Dette følger av barnevernloven paragraf 6-4. Opplysningsplikten etter barnevernloven går foran taushetsplikten.

BRUK AV OBSERVASJONSVERKTØY

Dersom foreldre eller barnehagen har uro for et barns utvikling vil vi i samråd med foreldrene systematisk observere barnet i ulike situasjoner. Det kan også være aktuelt å bruke kartleggingsverktøy eller rådføre seg med fagkompetanse utenfra for å få et helhetlig bilde. Vi vil alltid informere og be om samtykke i disse tilfellene.

INFORMASJON/PRAKTISK

Kjernetid

Vi ønsker at barna er på plass innen kl. 9:30 på sin avdeling. Dette er både av hensyn til enkeltbarnet og barnegruppen, da vi på dette tidspunkt starter dagens første samlingspunkt. Det kreves mye av et barn å komme inn på en avdeling der for eksempel eventyrstunden allerede er i gang og alle de andre sitter på sin plass i ringen. Samtidig kan det virke forstyrrende for fellesskapet, dersom en voksen må gå fra barnegruppa for å ta imot en familie. Vi forstår at det vil oppstå tilfeller der det er behov for å komme etter kjernetiden, og da vil vi selvfølgelig gjøre alt vi kan for å skape en god start på dagen. Gi oss beskjed, så avtaler vi dette.

Vikarbruk

Vi setter alltid inn vikar fra første fraværsdag. Vi bruker i hovedsak kjente og erfarne vikarer fra egen liste, dersom de ikke kan kontakter vi vikarbyrå.

Foreldrevask og dugnader

Barnehagen er i stor grad bygd opp på dugnad og stor deltakelse fra foreldre og ansatte. Vi ser verdi i at alle er med på å ta vare på omgivelsene. Dette skaper stor tilhørighet og kommer spesielt barna til gode.

Den ukentlige vasken av avdelingene er en fellesdugnad som går på rundgang gjennom hele året. Hver familie vasker 1-2 ganger per halvår.

Vaskeliste blir utlevert ved begynnelsen av hvert halvår. Foreldrene har selv ansvar for å bytte dersom vaskehelgen ikke passer.

Dugnader blir annonsert i «Brevdua» (vår ukentlige e-postavis) og på plakater. Disse er obligatoriske for alle foreldre. Vanligvis er det en høstdugnad og en vårdugnad, samt felles rundvask av avdelingene en gang i løpet av barnehageåret.

Det forventes at en foresatt fra hver familie deltar på hver dugnad.

RETNINGSLINJER VED SYKDOM

Vi ønsker beskjed så tidlig som mulig, helst før klokken 7:30, hvis barnet er sykt, skal ha fri eller kommer senere. Send gjerne sms så fort man vet om fravær, da kan vi best mulig planlegge hverdagen vår med barna og unngå unødig vikarbruk.

Barnet må være friskt nok til å følge en vanlig barnehagehverdag, være ute og utenfor smittefare om det skal være i barnehagen.

Blir barnet sykt i løpet av dagen, kontakter vi foreldrene. Sørg for at barnehagen alltid har nødvendige telefonnummer og at dere kan nåes.

Med utgangspunkt i Smittevernhandboka fra Folkehelseinstituttet, har vi utarbeidet retningslinjer vi ønsker at barnehage og foreldre forholder seg til i forbindelse med syke barn.

Barnet skal holdes hjemme:

- Ved feber: Barns normale temperatur kan variere. Temperatur mer enn 37,5 ° om morgenen og 38 ° på kvelden anses å være forhøyet temperatur. Barn med feber bør først og fremst av hensyn til seg selv holdes hjemme til det er feberfri. I noen sammenhenger kan det være ønskelig av smittevernhensyn.

- Ved diare eller oppkast skal barnet holdes hjemme i 48 symptomfrie timer. Spør gjerne personalet i tvilstilfeller.

Sikker diaré er når avføringen er vannholdig og rennende. Slim i avføringen skal man være oppmerksom på.

• Når barnet er smittebærer: Foreldre har plikt til å informere barnehagen dersom barnet kan smitte andre. Smittsomme sykdommer er for eksempel omgangssyke, barnemark, ubehandlet øyekatarr, vannkopper, hodelus etc.

• Ved dårlig allmenntilstand: Forut for, eller etter et sykdomsutbrudd, kan barnet virke slapp og uopplagt uten å ha feber. Det vil være vanskelig å si hvor grensen går mellom frisk og syk. Det er viktig å huske at barn ofte reagerer annerledes i barnehagen enn hjemme. I barnehagen må man forholde seg til flere mennesker og høyere aktivitet. Et barn kan virke relativt opplagt i en rolig hjemme-atmosfære, mens det kan virke kraftløs og utilpass i barnehagen. Om vi finner det nødvendig å sende barn hjem, skal det holdes hjemme til det er friskt. Et barn som ikke er friskt vil ikke ha glede av å være i barnehagen. Det vil også legge beslag på en av de voksne mesteparten av tiden. Barnet skal være så friskt at det kan følge vanlige rutiner i barnehagen uten spesielle særordninger. Snakk med oss dersom dere er i tvil. **Husk at barnet kan smitte andre barn og voksne!**

Medikamentbruk:

Hvis barnet trenger få medikamenter i barnehagen, må skjema med instruksjon og ansvar for medisinerings fylles ut av foreldre før personalet kan ta ansvar. Er det veldig viktig at barnet får medisin til nøyaktig tid, ønsker vi at barnet holdes hjemme.

Medisin skal aldri oppbevares i barnas sekk/på garderobeplassen.

MATLAGING OG MÅLTIDER

Vi serverer daglig varm, vegetarisk og næringsrik mat for små mager, av ferske og økologiske råvarer. Hver avdeling har eget kjøkken der vi tilbereder maten sammen med barna om de ønsker å delta. Frokost og ettermiddagsmat bringes med hjemmefra.

Måltidene skal både fremme god helse, og være en sosial hyggestund der vi opplever fellesskap og mestring. Barna får gode muligheter til å hjelpe hverandre, vente på tur, kommunisere med hverandre og trene på selvkontroll. Når barna spiser sammen med andre, deles matglede, de spiser mer variert, de lærer høflighet ved matbordet, for eksempel å forsyne seg med passelige store porsjoner, lytte til metthetsfølelse, la andre få forsyne seg først, takke for maten i fellesskap.

BEKLEDNING OG MERKING AV BARNAS TØY

Det er viktig at barna er praktisk kledd i barnehagen: Klærne må tåle mat, formingsaktiviteter og lek med sand og vann.

NB: Klær, sko og støvler må merkes med tusj eller navnelapper (som enkelt kan bestilles på nett)

Til enhver tid skal barna ha	Høst og vår	Vinter	Sommer
Innesko/tøfler som sitter godt på foten og har hard såle som tåler evakuering ved behov. Regntøy og støvler. Uteklær, velegnet for bevegelse og tilpasset årstiden.	Dress uten fôr. Tynn lue eller pannebånd, løs hals. Joggesko eller lette lærsko. Cherroxstøvler eller tilsvarende	Dress med fôr. Ullbukse, ullgenser og ullsokker. Lue m. hals (eller løs hals). Votter som sitter godt på. Fôrede vintersko. Regntøy som passer over vinterdressen	Lett jakke, solhatt eller caps, Joggesko og sandaler. Solkrem

SKIFTETØYPOSEN:

Barnet bør ha nok klær i skiftetøysposen som henger på knaggen i garderoben

Skiftetøysposen skal alltid inneholde	I den kalde årstiden	I den varme årstiden
Undertøy; trøye og truser, body for de minste. Strømpebukser og sokker. Genser og bukse.	Ekstra ullbukse, ullgenser og ullsokker. Ekstra votter.	T-skjorte og shorts. Badetøy og håndkle

FØDSELSDAGER

Alle barna får feire fødselsdagen sin i barnehagen. Alle bursdagsbarn får krone, sang, en hjemmelaget gave og et fødselsdagslys med gode ønsker. På Tyrihans og Askeladden fortelles et fødselsdagseventyr tilpasset hvert barn. Hjemmefra tas det med noe sunt og godt som serveres til vennene på avdelingen. Snakk med oss for gode tips til bursdagsdessert!

Etter hvert som barna blir eldre er det flere som ønsker å invitere venner fra barnehagen til bursdagsselskap hjemme. Noen velger å invitere hele avdelingen, andre mindre grupper. Vi oppfordrer sterkt til at dere inviterer «logisk» dersom man ikke kan invitere alle, slik at det kan forklares til barna hvem som er invitert. For eksempel alle jevngamle (de som er født samme år som bursdagsbarnet), eller kun invitere to-tre nære venner, men da gjøre det privat og ikke bruke garderobeplassene som postkasse. Vi ønsker at det ikke inviteres etter kjønn, da vi jobber bevisst i barnehagen med å ikke dele barna utfra dette. Vi vil at alle barna skal oppleve inkludering og tilhørighet til fellesskapet.

Dersom man ønsker å invitere alle, men ikke har plass hjemme, kan man leie en avdeling i barnehagen for å feire bursdag. Ta kontakt med daglig leder for nærmere informasjon, om dette er aktuelt.

Samarbeidsutvalget ønsker fokus på bærekraftige bursdagsfeiringer, og anbefaler at man ikke har så stort fokus på presanger i private bursdagsselskap, man kan gi noe man har laget, eller brukte leker, bøker og annet man ikke trenger lenger. Dersom man kjøper noe kan 50,- være makspris. Å gå sammen med flere og spleise på noe større kan også være en god idé.

KONTAKTINFORMASJON

EPOST: eventyrbrua@steinerbarnehage.no

Kontoret (daglig leder og regnskapsfører): 22 20 94 30

Askeladden: 99 79 98 93 - Tyrihans: 95 44 34 34 - Tommeliten/ Veslefrikk: 90 65 79 81 - Lillekort: 40 67 13 57

